

CULTIUS LLENYOSOS. FEBRER DE 2025

FRUITA DOLÇA

FENOLOGIA

Estadis fenològics previstos		
	Zones primerenques	Zones tardanes
Perera	C-D	B-C
Pomera	B-C	A-B
Presseguer	D-G	B-E

Primers estadis fenològics de la perera

Gemma d'hivern

Comença a inflar-se

Gemma inflada

Aparició dels botons florals

Els sèpals deixen veure els pètals

Primers estadis fenològics de la pomera

Gemma d'hivern

Comença a inflar-se

Gemma inflada

Gemma inflada

Tipus sense fulles desenvolupades

Tipus amb fulles desenvolupades

Els sèpals deixen veure els pètals

Primers estadis fenològics del presseguer (segons BAGGIOLINI)

Gemma d'hivern

Gemma inflada

Es veu el calze

Es veu la corolla

Es veuen els estams

Flors obertes

PLAGUES I MALALTIES COMUNES A DIVERSOS FRUITERS

[Poll de San José \(*Quadraspidiotus perniciosus* = *Comstockaspis perniciosus*\)](#)

Mesures culturals

Eliminació de la població observada en el moment de l'esporga. En el cas de detectar-ne presència, en aquest moment es pot determinar la conveniència de fer-hi una intervenció.

Tractament fitosanitari

Les plantacions fruiteres on s'observi la presència de nimfes vives protegides sota l'escut, és recomanable tractar-les amb algun dels productes fitosanitaris autoritzats (consulteu el Registre Oficial de Productes Fitosanitaris).

Allà on les poblacions són elevades, millora l'eficàcia aplicant dos tractaments d'oli blanc als estadis fenològics **A** i **E** barrejats o no amb insecticides.

PERERA

[Psil·la \(*Cacopsylla pyri*\)](#)

El major nombre de femelles madures per a la posta es registra entre mitjan gener i mitjan febrer. Cada femella pot pondre una mitjana de 400 ous. Una manera de reduir les poblacions és tractar aquestes femelles abans que iniciïn la posta i facilitar-ne així el control posterior durant la vegetació.

Tractament fitosanitari

Convé avaluar, per a cada parcel·la, la conveniència de reduir la població inicial de psil·la. Cal tractar en dies assolellats i durant les hores més caloroses del migdia, ja que és quan es concentren més femelles a les plantacions.

FRUITERS DE PINYOL

Anàrsia (*Anarsia lineatella*)

Tractament fitosanitari

En finques amb antecedents que no utilitzen el mètode de confusió sexual, s'ha de mirar de rebaixar la població abans de la floració. Es recomana tractar-les abans de l'estadi fenològic **E**. Aquest tractament també té efecte indirecte contra l'aranya roja i el poll de San José.

Pugó verd (*Myzus persicae*)

Tractament fitosanitari

És recomanable tractar contra les femelles fundatrius a l'estadi fenològic **B-C**, a partir del moment en què hagi desclòs més del 80% de la posta d'hivern.

Arrufat (*Taphrina deformans*)

Tractament fitosanitari

En zones amb pluviometries mitjanes, un sol tractament preventiu en l'estadi fenològic **B-C** (just abans de l'obertura dels borrons de fusta) pot ser suficient per controlar satisfactòriament aquesta malaltia. En zones plujoses, cal tornar a tractar si plou o hi ha humitats relatives elevades.

Xancre (*Fusicoccum* sp., *Monilia* sp.)

Mesures culturals

Fins a la caiguda de pètals, es poden produir atacs d'aquests dos fongs. Es recomana eliminar els xancre observats en el moment de l'esporga.

Tractament fitosanitari

Les finques afectades, és recomanable de mantenir-les protegides durant aquest període.

FRUITA SECA

AVELLANER I NOGUER

Barrinador de la fusta (*Zeuzera pyrina*)

Mesures culturals

En finques afectades, per reduir els nivells de plaga, es recomana realitzar una lluita manual. Consisteix en l'eliminació mecànica de les erugues dins les galeries mitjançant filferros o molles, i destruir les branques afectades que es trenquen per l'acció del vent, per reduir així la població hivernal d'erugues.

AVELLANER

Cendrosa (*Erysiphe* sp.)

Mesures culturals

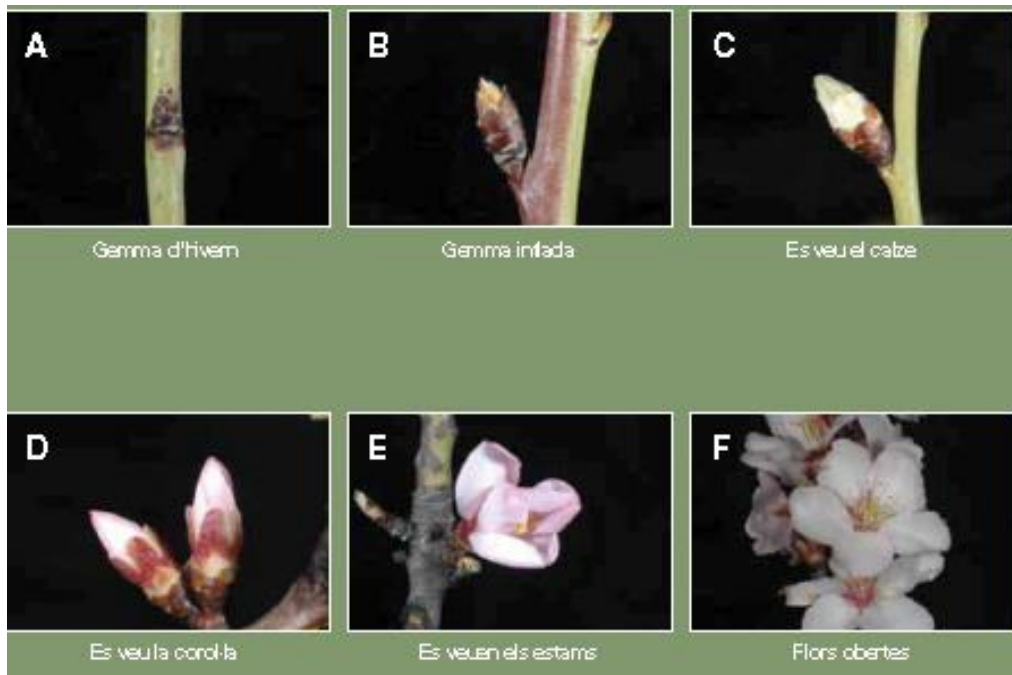
Especialment a les finques que han tingut afectacions greus de la nova cendrosa, es recomana eliminar els rebrots i cremar les fulles per reduir l'inòcul a la campanya següent.

Bacteriosi

Mesures culturals: recordeu que en finques afectades és molt important eliminar l'inòcul durant l'hivern abans de la brostada; és per això que cal eliminar la fullaraca.

AMETLLER

Estadis fenològics de l'ametller

La vespeta de l'ametller (*Eurytoma amygdali*)

Mesures culturals

A les zones on s'ha detectat la plaga, per reduir-ne els nivells, és molt important treure l'ametlla afectada de l'arbre abans no emergeixin els nous adults a la primavera. Aquests fruits, cal destruir-los mitjançant la crema, ja que seran focus de propagació a la campanya següent.

Arrufat (*Taphrina deformans*) i cribat (*Coryneum beijerinckii*)

Heu d'estar atents als estadis fenològics de les diferents varietats i protegir les finques amb presència d'inòcul i varietats sensibles.

La incidència d'aquestes malalties s'incrementa si durant la brostada es produeixen períodes de pluja i humitat.

Tractament fitosanitari

En el cas que durant la campanya anterior s'hagués produït una forta afectació, heu de mantenir el cultiu protegit des de l'estadi B (borró inflat) fins a la caiguda de pètals. En el cas de pluges durant aquesta època, es recomana aplicar dos tractaments a les zones amb predisposició i varietats sensibles.

Monília (*Monilia* sp.)

Aquest fong produeix assecament de flors i posteriorment de brots, branques i fruits. Com que el fong penetra a través de les flors, la protecció es realitza durant l'època de floració,

especialment les varietats sensibles i sempre que ens trobem en una zona problemàtica (afecta més les zones interiors que el litoral).

Mesures culturals

Es recomana eliminar els xancre i fruits momificats durant l'esporga.

Tractament fitosanitari

Cal protegir les plantacions afectades amb un tractament a l'inici de la floració. Si la presència d'inòcul és important i les condicions meteorològiques de l'any són molt favorables, pot caldre cobrir el període de floració amb dos tractaments, i aplicar-hi el segon en plena floració.

Pugó verd (*Myzus persicae*, *M. varians*)

Mesures culturals

Una bona estratègia per al seu control es basa en l'aplicació de diferents mesures:

- Evitar un excés d'adob nitrogenat, ja que afavoreix les poblacions d'àfids.
- Potenciar la fauna auxiliar (insectes depredadors i parasitoides) mitjançant cobertes i tanques vegetals.

Tractament fitosanitari

En el cas d'haver-hi d'intervenir, es recomana dur a terme el control al final de la floració, quan les varietats quedin lliures de les despulles florals o collarí. En aquest moment, la població de pugons és baixa i encara no està protegida per les fulles de l'ametller. Si en aquest estadi se'n fa un bon control, probablement no caldrà aplicar tractaments posteriors, que són més perjudicials per a la fauna auxiliar i poden ocasionar problemes d'aranya a l'estiu.

OLIVERA

Mosca de l'oliva (*Bactrocera oleae*)

El risc d'atac ja ha passat. Solament mantindrem la vigilància si les temperatures són suaus i en varietats de maduració tardana.

Mesures culturals: fer la recol·lecció al més aviat possible en la totalitat de l'arbre i després llaurar per disminuir la població hibernant que roman al sòl.

Control biològic: en el marc de l'ajut a sistemes alternatius a la lluita química contra la mosca de l'oliva, s'utilitza la captura massiva o l'atracció i mort. L'objectiu d'aquestes tècniques es rebaixar el nivell de les poblacions d'adults. Un dels requisits per acollir-se a aquest ajut és ser soci d'una ADV.

Tractament fitosanitari: solament caldrà en el cas que se sobrepassi el 5% de picada nova en varietats de maduració tardana i tenint molt present el termini de seguretat i les condicions d'ús dels productes escollits. Per això, és important estar atent a les recomanacions de les diferents estacions d'avisos i de les ADV de la vostra zona.

L'enllaç següent conté més informació sobre les mesures de lluita contra la mosca de l'oliva: http://agricultura.gencat.cat/web/.content/ag_agricultura/ag02_sanitat_vegetal/ag02_02_plagues/documents_fulls_informatius/fixers_estatics/Fl_mosca_olivera_mesures_preventives.pdf

Ull de gall o "repilo" (*Cycloconium oleaginum*)

Si es donen condicions favorables, pluges i temperatures suaus, es pot desenvolupar el fong *C. oleaginum*, que ocasiona fortes defoliacions en l'olivera.

Mesures culturals: fer podes que permetin l'aeració de l'interior de l'arbre i, d'aquesta manera, que les fulles banyades s'assequin al més aviat possible, no excedir-se amb l'adobatge nitrogenat i, en noves plantacions, emprar varietats resistents, i si és possible orientar les fileres de manera que es redueixin les hores d'ombra entre els arbres.

Tractament fitosanitari: cal aplicar-hi el tractament si es veuen taques a les fulles i repetir-lo periòdicament si es continuen veient símptomes amb fungicides cúprics i compostos orgànics. Si plou més de 15-20 litres/m², cal repetir el tractament, ja que el fungicida es deu haver rentat.

Sabonosa (*Colletotrichum* spp.)

Durant el canvi de coloració i maduració de les olives, les humitats altes i les temperatures suaus poden provocar infeccions de sabonosa. La sabonosa fa pujar molt l'acidesa de l'oli i provoca l'assecada de les branques afectades, cosa que impedeix que hi hagi collita la campanya següent.

Mesures culturals: fer la recol·lecció al més aviat possible en la totalitat de l'arbre; a més, en parcel·les afectades, és important enretirar els fruits afectats del terra o directament tallar les branques amb molts fruits momificats. En noves plantacions, cal emprar varietats resistents i evitar les altes densitats de plantació.

Tractament fitosanitari: el moment adequat per aplicar-hi el tractament és abans del canvi de color o quan s'esdevé aquest canvi. És recomanable repetir el tractament al cap de quinze dies.

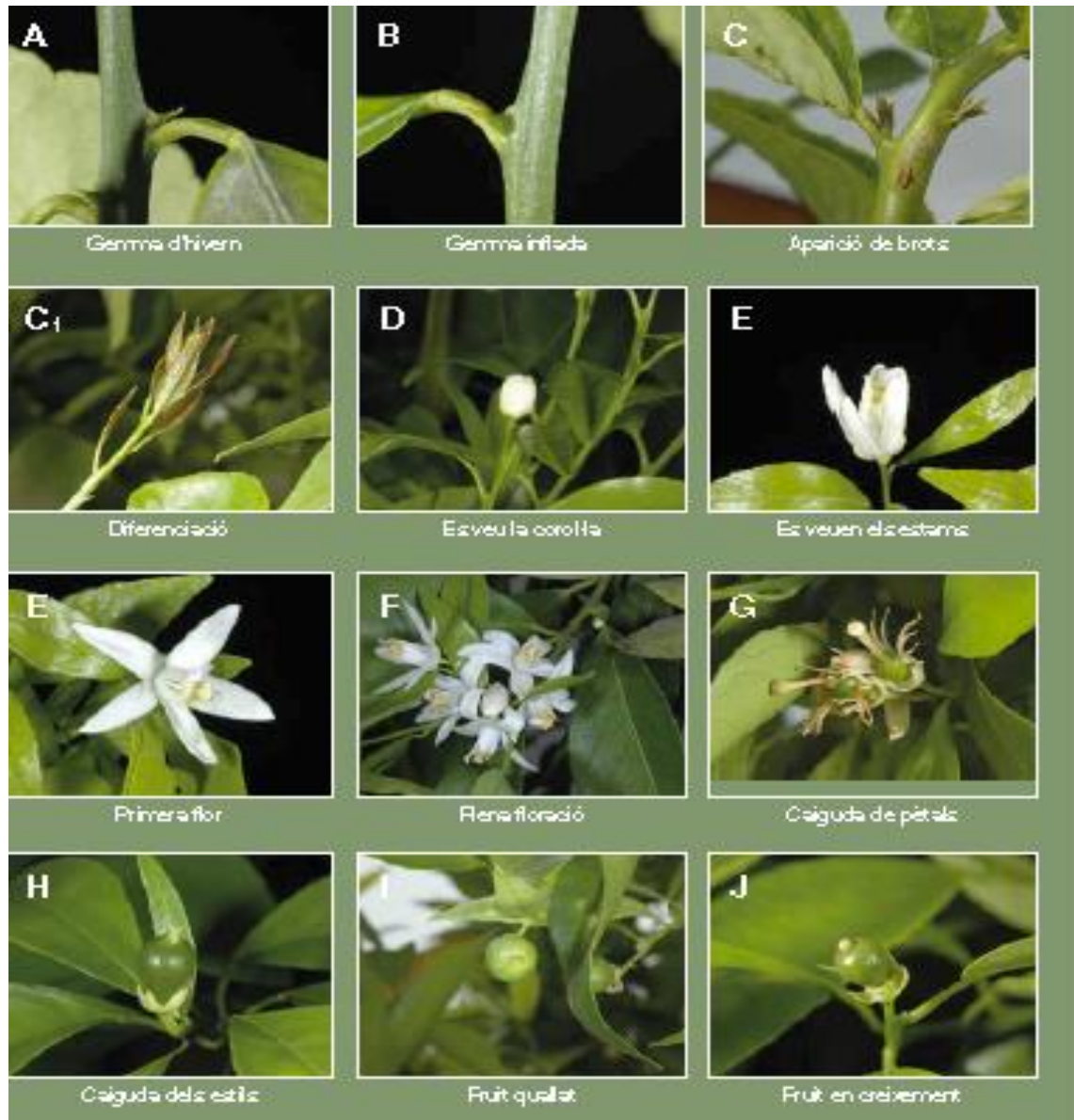
Tuberculosi o berrugues (*Pseudomonas savastanoi*)

Els bacteris es troben en la superfície dels brots i fulles i es dispersen per la pluja, el vent, els insectes i els treballs dels humans. Per penetrar en el vegetal i contaminar el teixit, el bacteri necessita una ferida a l'escorça, les causes més freqüents de la qual són la recol·lecció, les pedregades, les gelades, la poda i la caiguda de les fulles a causa de malalties.

Tractament fitosanitari: en finalitzar la collita, és recomanable aplicar-hi un tractament a base de coure i compostos cúprics per protegir-ne les ferides.

CÍTRICS

Estadis fenològics del taronger

Gomosi (*Phytophthora* sp.)

Cal vigilar la presència en el tronc i en les branques d'exsudacions gomoses, especialment les varietats de clementines amb els patrons més sensibles com *Citrus volkameriana* i la mandarina Cleòpatra.

Mesures culturals: cal evitar l'entollament de les parcel·les i facilitar l'evacuació de l'aigua dels camps principalment a la zona del coll dels arbres. En noves plantacions, s'aconsella escollir patrons resistents a *Phytophthora* sp. i evitar empelts baixos. Es recomana sanejar les crostes i protegir els talls de poda.

Tractament fitosanitari: si cal, s'utilitzaran fungicides preventius i curatius.

Recomanacions en la collita

Mesures culturals: com a mesura preventiva de transmissió de virosis i altres malalties, cal desinfectar les tisores un cop al dia i quan es canviï de finca.

Tractament fitosanitari: en finalitzar la collita, és recomanable aplicar-hi un tractament a base de coure per protegir les ferides.

Cotonet de les Valls (*Delottococcus aberiae*)

Aquest cotonet ocasiona deformacions importants als fruits durant l'inici del seu desenvolupament que en comporten la depreciació comercial. Si teniu qualsevol sospita de parcel·la afectada, cal que contacteu amb la Secció d'Agricultura i Sanitat Vegetal. Convé detectar aviat la seva presència observant amb especial atenció els arbres dels costats dels camins o els pròxims a zones d'apilament de caixes de recol·lecció.

Mesures culturals: cal evitar la difusió de l'insecte de les parcel·les atacades a altres camps. Les tasques de cultiu i collita s'hauran d'organitzar de manera que, després d'entrar a una parcel·la amb presència de plaga, no s'accedeixi a una altra en què no hi sigui sense haver aplicat les mesures d'higiene corresponents a la maquinària, els vehicles de transport i la roba dels treballadors. S'ha de tenir en compte que un dels moments crítics per a la difusió de l'insecte és la recol·lecció.

Tots els envasos, les caixes o els embalatges emprats per a la distribució de fruits o material vegetal hauran de ser d'un sol ús i caldrà destruir-los posteriorment per evitar la dispersió de la plaga, o bé han de ser convenientment desinfectats amb aigua, sabó o lleixiu en la central mateixa abans de qualsevol utilització posterior.

Control biològic: en el cas de *D. aberiae*, no s'ha trobat cap depredador o parasitoide autòcton capaç de mantenir el nivell de plaga per sota del llindar de tractament. Per això, cal introduir enemics naturals exòtics. El DARPA, juntament amb l'IRTA, està realitzant alliberaments inoculatiu del parasitoide *Anagyrus aberiae* amb l'objectiu que s'aclimati a la nostra zona i ajudi a controlar la plaga. També s'han fet alliberaments del coccinèlid depredador *Cryptolaemus montrouzieri* per ajudar a reduir les poblacions de *D. aberiae*.

Actualment, el Ministeri d'Agricultura autoritza excepcionalment, i durant uns períodes determinats, l'ús dels dispositius d'atracció i mort per reduir-ne les poblacions.

Tractament fitosanitari: no és el moment d'aplicar tractaments fitosanitaris. Actualment, s'observa un descens general de les poblacions i del vol de mascles. Els individus tendeixen a situar-se dintre de fulles enrotllades o en qualsevol racó on trobin refugi.

Mosca de la fruita (*Ceratitis capitata*)

Mesures culturals: és recomanable tirar a terra la fruita que ha quedat dalt a l'arbre per tritular-la amb una passada de desbrossadora o bé enterrar-la a més de 30 cm de profunditat.

VINYA

Flavescència daurada

En el cas de noves plantacions, s'ha d'utilitzar planter amb el Passaport fitosanitari CE.

Confusió sexual *Lobesia botrana*

Un cop acabada la campanya, cal enretirar els difusors de confusió sexual a fi de no deixar residus a la vinya. Durant la poda, és un bon moment per fer-ho. El vostre distribuïdor us indicarà, en cada cas, on s'han de dipositar els difusors recollits.

Fongs de fusta

Podeu consultar les mesures preventives i el procediment de presa de mostres en l'enllaç següent: http://agricultura.gencat.cat/web/.content/ag_agricultura/ag02_sanitat_vegetal/ag02_02_plagues/documents/fulls_informatius/fixers_estatics/fi-fongs-fusta.pdf.

PRODUCTES FITOSANITARIS. AUTORITZACIONS EXCEPCIONALS

Per comprovar si un producte fitosanitari està autoritzat per a un cultiu determinat, cal fer la consulta al web del [Registre Oficial de Productes i Material Fitosanitari del Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació \(MAPA\)](#).

ACTUACIONS EN PARCEL·LES ABANDONADES

La Llei de sanitat vegetal estableix l'obligació d'arrencar les plantacions abandonades quan constitueixin un risc per a les plantacions veïnes.

El Decret 137/2014, de 7 d'octubre, sobre mesures per evitar la introducció i propagació d'organismes nocius especialment perillosos per als vegetals i productes vegetals, en el seu article 6.1 indica que "les plantacions de conreus llenyosos tenen la consideració de conreu abandonat si en els darrers dos anys no s'hi han practicat operacions de conreu". L'article 6.2 estableix que "és obligatòria l'arrencada i destrucció dels conreus, plantacions, collites i material vegetal que constitueixin un risc fitosanitari greu".

Us demanem la col·laboració per identificar les parcel·les que es puguin considerar abandonades. Contacteu amb els Serveis Territorials del DARPA corresponents quan localitzeu la finca abandonada, mitjançant aquest [formulari](#).

Podeu trobar informació més concreta a les diferents estacions d'avisos:
<http://www.ruralcat.net/web/guest/avisos.fitosanitaris>

Servei de Sanitat Vegetal:

- Laboratori d'Agricultura i Sanitat Vegetal: 973 305 477
- Serveis Centrals: 933 046 700 sanitatvegetal.agricultura@gencat.cat
- Serveis Territorials a Barcelona: 934 092 090 agricultura.stbcn.agricultura@gencat.cat
- Serveis Territorials a Girona: 972 454 310 ssv.g.daam@gencat.cat
- Serveis Territorials a Lleida: 973 236 412 ssv.ll.daam@gencat.cat
- Serveis Territorials a Tarragona: 977 250 421 agricultura.sttgn.agricultura@gencat.cat
- Serveis Territorials a les Terres de l'Ebre: 977 500 174 agricultura.stebr.agricultura@gencat.cat

Servei de Gestió Forestal: 935 674 200 sanitatforestal.daam@gencat.cat

PER A MÉS INFORMACIÓ: <http://agricultura.gencat.cat/sanitatvegetal>